

VU Research Portal

Transparantieplicht donaties werkt niet en miskent grondrechten

Overbeeke, A.J.

published in

Ad Valvas

2019

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Overbeeke, A. J. (2019). Transparantieplicht donaties werkt niet en miskent grondrechten. *Ad Valvas*, 66(12), 8-9. <https://www.advalvas.vu.nl/opinie/transparantieplicht-donaties-werkt-niet-en-miskent-grondrechten>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Transparantieplicht donaties werkt niet en miskent grondrechten

De regering wil dat openbaar wordt wie meer dan 15.000 euro doneert aan een geloofsgemeenschap. Dat raakt de grondrechten van gelovigen.

DOOR ADRIAAN OVERBEEKE
ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

Met een Wet transparantie maatschappelijke organisaties probeert de overheid zicht te krijgen op wat er zich afspeelt binnen islamitische geloofsgemeenschappen in ons land. Minister Sander Dekker van Rechtsbescherming wil met dit wetsvoorstel voorkomen dat financiering van maatschappelijke organisaties gepaard gaat met 'onwenselijke beïnvloeding' en 'misbruik van de vrijheden die hier in Nederland gelden'. Het gaat dan vooral om geldstromen vanuit het buitenland, waarmee 'invloed wordt gekocht'. Die geldstromen wil het kabinet zichtbaar maken. Voortaan moeten alle grotere giften aan alle maatschappelijke organisaties openbaar worden gemaakt. De regel treft dus niet alleen buitenlandse steun aan moskeeën. Gevers komen in beeld als ze op jaarbasis 15.000 euro of meer aan een organisatie doneren omdat die donaties 'groot genoeg zijn om significante invloed te kunnen kopen'. Alle donaties van een kalenderjaar worden opgeteld, want dat zou 'voorkomen dat een donateur buiten zicht blijft door donaties op te delen'. Waarom 15.000 euro als risicobedrag geldt is onduidelijk. In de praktijk werkt de drempel niet.

Een donatie van 14.000 euro aan een moskee met een jaargroting van 90.000 euro heeft meer impact dan eentje van 15.000 euro aan de Hervormde Kerk van Veenendaal, waar de jaaruitgaven bijna 2.000.000 euro zijn. Die laatste gift trekt aandacht, de eerste blijft buiten beeld, hoewel die goed is voor één zesde van de moskeebegroting. De uniforme drempel in de wet mist daarmee het beoogde effect.

Als ik mijn moskee 15.000 euro wil doneren maar liever níét de aandacht van buitenstaanders trek, dan gireer ik toch gewoon enkele euro's minder? Vervolgens leg ik elke week een biljet van 20 euro als extraatje in de offerschaal. Zo overschrijd ik de 15.000-euro-grens, maar volgens het wetsvoorstel is mijn geefgedrag geen aandacht waard. Zo kan de wettelijke regel door iedere snuggere gelovige omzeild worden.

Eén geloofsgemeenschap kan voor diverse activiteiten ook verschillende rechtspersonen optuigen. Als je aan elk van die rechtspersonen afzonderlijk kleinere donaties doet die samen de 15.000-euro-drempel ruimschoots overschrijden, dan blijf je toch onder de radar omdat de drempel bij iedere rechtspersoon afzonderlijk niet wordt overschreden.

Als een organisatie donaties van 15.000 euro (of meer) ontvangt, moet die voortaan naam en woonplaats van de gever publiek maken: op een website, als die er is. Daarmee krijgt iedereen inzicht in het donateursbestand, niet alleen de overheid. Die openbaarmakingsplicht levert een privacykwestie op, of de maatschappelijke organisatie een religieus karakter heeft of niet. Vervelend voor filantropen. In het wetsvoorstel wordt betoogd dat die privacybeperking van grote gevers, alles afwegend, aanvaardbaar is.

De godsdienstige privacy - en daarmee de godsdienstvrijheid - van gevers én geloofsgemeenschappen is hier volgens minister Dekker niet in het geding: als iemand doneert aan een geloofsgemeenschap, zegt dat niets over de religieuze identiteit van de gever. Hier slaat hij de plank lelijk mis. Op dit gevoelige punt mankeert een deugdelijke verantwoording.

Adriaan Overbeeke is universitair docent bij Rechtsgeleerdheid.

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

Time Out!

Vinod Subramaniam rector

I want to focus this column on student wellbeing. It's a many-headed hydra, with many different factors contributing to the pressures felt by students - competition, anxiety about academic performance, worries about gaining relevant extracurricular experience that help with future career prospects, financial pressures, the immediacy and unforgiving nature of social media, loneliness... But one thing is certain - this is an issue that we're increasingly getting signals about (as are my colleagues at other universities in the country), and we as a community need to work together to combat this problem.

At the Griffioen meeting last November we spoke with student representatives about student wellbeing, and were confronted by the wide range of issues that were raised. We are trying to address this complex issue at all levels - in the faculties, and centrally. Thankfully, a great number of dedicated VU colleagues play important roles in identifying and addressing problems - the academic staff, tutors and mentors, study advisors, student deans, student psychologists, the support staff. But there is more work to be done.

What's important is to increase awareness of the challenges faced by the students, and to develop multiple interventions and support mechanisms.

One of the concrete steps arising from the discussions during the Griffioen meeting is an initiative of the University Student Council, with the support of the Board, to organize a performance of an interactive, musical, show called *Time Out!* that allows the audience to enter into dialogue about the often-taboo subjects of stress, performance pressures, and burn-outs. Beyond that, there is significant research expertise at the VU on screening for, and providing internet-based and mobile-supported interventions to

address, a number of mental health factors. The teams of Heleen Riper, Pim Cuijpers and other colleagues are experts in e-mental health approaches, and have been working together with our student psychologists to validate some of these methods amongst students.

Ultimately however, no matter what institutional support systems, methods and interventions we establish, the most effective approach is to look out for each other, and reach out to fellow students. Zakaria Laaraj's initiative "StudeerSamen" that won the Student Initiative award at the New Year's gala last month aims to do precisely that - to stimulate students to lend each other a helping hand, and by doing so, letting off some of the steam in the pressure cooker.

Respond? Mail to redactie.advalvas@vu.nl.